

Kamu Sayaç Krizine Müdahale Etmeli

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, sayaç temini sorunları nedeniyle elektrik aboneliği işlemlerinin sektöre uğradığına dikkat çekerek, dağıtım şebekesine üzerindeki kamu denetimin artırılması çağrısı yaptı. Hizmet sürekliliğini bile sağlayamadığına vurgu yapılan açıklamada, kamu tarafından sayaçlara ilişkin tüm bölgeler için ihtiyaç tespiti yapılarak, stok ve planlı tedarik süreci için hazırlık çalışmalarına başlanması gerektiği bildirildi.

EMO Yönetim Kurulu'nun 5 Ağustos 2022 tarihinde gerçekleştirdiği yazılı açıklamada, son aylarda iskan izni alınmış yeni binalara sayaç bağlanmadığı yönelik şikayetlerin arttığı belirtilerek, bazı elektrik dağıtım bölgelerinde abonelik için aylarca beklenilmek zorunda kalındığı bildirildi. Dağıtım şirketlerinin gecikmeye gerekçe olarak; çip krizi nedeniyle elektronik sayaç temininde sorun yaşamalarını gösterdiklerine değinilen açıklamada şöyle denildi:

"Aylarca bekleyen yurttaşların bir kısmı sayacı kendileri temin ederek sorunu çözmeye çalışmaktadır. Adeta karborsaya düşen sayaçları fahiş fiyatlarla temin edebilen aboneler, sayaçların mülkiyetinin dağıtım firmasına geçişi sırasında kullanılan Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) birim fiyatları nedeniyle ekonomik olarak da zarara uğratılmaktadır. Ek olarak temin edilen bu sayaçların kontrol, test ve onay işlemleri için sıra beklenmekte, sayaçlar takılana kadar ciddi zaman kaybedilmektedir. Ayrıca,

bir önceki şartname kapsamında üretilen sayaçların kullanılabilmesine izin verilmesi de sorunu çözmemiştir. Kararın geç alınması nedeniyle sayaç üreticisi firmalar, stoklarının büyük kısmını bu süre zarfında yurtdışı satışlarıyla eritmiştir."

"Dağıtım tesisi" tanımı kapsamına giren sayaçların elektrik dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olduğuna dikkat çekilen açıklamada, şu bilgilere yer verildi.

"Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin hükümlerine göre; bozulduğu için sökülen sayaçların yerine hemen yenisi bedelsiz olarak takılmalıdır. Sayaca müdahale edildiğine ilişkin bir bulguya rastlanması nedeniyle kaçak elektrik kullanımına yönelik sayaç incelemesi yapılması gerektiğinde bile dağıtım şirketi yanında yeni sayaç takarak aboneye enerji sağlamak zorundadır. Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'ne göre dağıtım şirketleri tüketicilere başvuru tarihinden itibaren 7 iş günü içerisinde, bağlantı

talebinin karşılanabileceği makul bir süreyi ve gerekçelerini içeren bağlantı görüşü sunmak zorundadır. Tüketici niteliğindeki başvuru sahibinin bağlantı talebinin, meskun mahal içinde bağlantı anlaşmasının imzalandığı tarihten itibaren karşılanması esastır."

Yurttaşların yeni konutlarını kullanmadığı, ticarethanelerin ve sanayi kuruluşlarının faaliyetlerine başlamadığına dikkat çekilen açıklama, şu ifadelerle tamamlandı:

"Elektrik dağıtımı; üretimi ve iletimi gibi son derece hassas bir planlama gerektiren bir faaliyettir. Sıradan bir ticari veya ekonomik faaliyet olarak değerlendirilemeyeceğini bu vesileyle bir kez daha vurgulamak gerekir. Bu kritik hizmetin plansız bir şekilde yürütülmesi durumunda ciddi ekonomik ve toplumsal sorunlar yaşanması kaçınılmazdır. Konut fiyatlarının ve kiralardan hızla yükseldiği bu dönemde konut arzında sayaç eksikliği nedeniyle yaşanan bu sorun; yurttaşların anayasal barınma hakkını bile zedeleyecek bir potansiyeli taşımaktadır.

Ticarethanelere ve sanayi kuruluşlarına enerji verilmemesinin ekonomik kayba neden olacağı ise açıktır. Dağıtım şirketlerinin ihmali nedeniyle oluşan ekonomik kayıp için mağdur yurttaşlara tazminat ödenmelidir.

Günümüzde temel insan haklarından biri olarak kabul edilen elektrik enerjisine bu nedenle erişilememesi kabul edilmez. Acilen kamu tarafından sayaçlara ilişkin tüm bölgeler için ih-

tiyaç tespiti yapılarak, stok ve planlı tedarik süreci için hazırlık çalışmalarına başlanmalıdır. EPDK'nın kamu hizmeti yürüten dağıtım şirketlerini denetlemekte yetersiz kaldığı; hizmet kalitesi bir yana hizmet sürekliliğini bile sağlayamadığı ortadadır. Maliyet artışlarını dengelemek adına önerdiğimiz toplumcu 'planlı' enerji yönetimi artık teknik bir zorunluluk olarak da karşımıza çıkmaktadır. Ucuz, kalı-

teli ve kesintisiz enerjiye erişimi güvenceye almak için özelleştirilen tüm enerji kuruluşları kamulaştırılmalıdır. Halen kamu malı olan ve görev süresi sonunda çalışır ve gelişen teknolojiye paralel olarak yenilenmiş bir şekilde kamuya devredilmesi gereken elektrik dağıtım şebekesi üzerindeki kamu kontrolü ise geçiş sürecinde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) güçlendirilerek yeniden sağlanmalıdır.”